

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Bahnsen, Carl.

Vandringsmandens Sange : Efterladt
Digtcyclus.

København : H. Hagerup's Forlag, 1918

64 s., 1 tav. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

C. Bahnson.

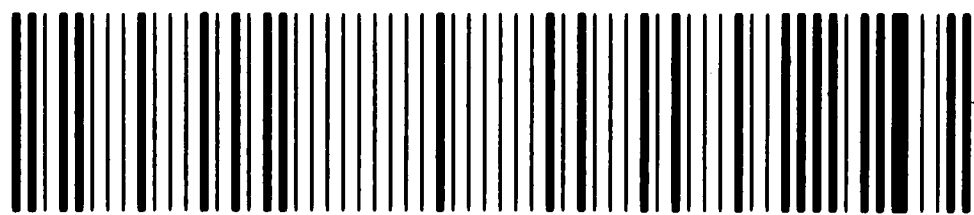
Vandringsmandens

Sange.

1918.

53, - 193

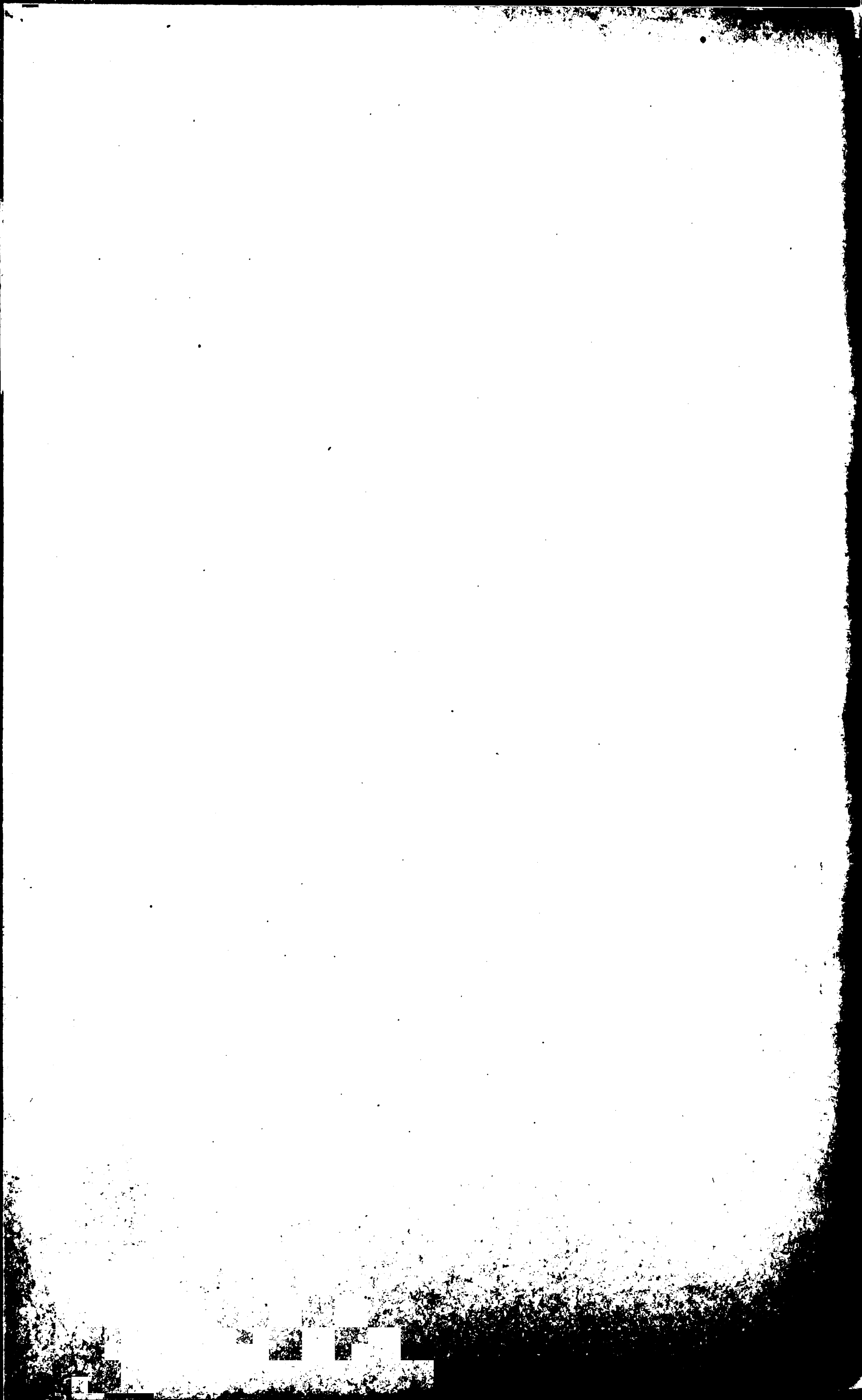
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 04154 X

+ REX

VANDRINGS- MANDENS SANGE

AF CARL BAHNSON

1919. 12329

H. HAGERUP'S FORLAG
KØBENHAVN

VANDRINGSMANDENS SANGE

EFTERLADT DIGTCYKLUS

AF

CARL BAHNSON

KJØBENHAVN
H. HAGERUP'S FORLAG

1918

KBHVN. - NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR)

INDHOLD

	Side
Forord af Ernst v. d. Recke	7

I

1. Hvem kalder paa mig	19
2. Jeg vandrer ved Nat	21
3. Mon Søen mærker, naar den fryser til?	22
4. Ensomme Stjerne i Skyernes Rift	23
5. Naar Isen smelter for din varme Aande	24

II

1. Langt har jeg vandret	27
2. Ved alle Veje, hvor jeg gaar*)	29
3. Jeg vil hvile mig her	31
4. Jeg tænkte gamle Tanker	33
5. Som Dagen gryed, saae jeg for min Fod	34
6. Herre, er det dig, der kommer*)	35
7. Hvordan det skete, ved jeg ej	36

III

1. Jeg vandrer ad den Vej, jeg har valgt mig engang*) ..	39
2. Der blomstrer ej saa liden Blomst*)	41
3. Mit Haab, du var som den vildfarne Fugl	42
4. Naar Dagen er stormfuld	43

IV

Side

1. Jeg elsker Lyset	47
2. Ved Vejen ligger et Menneskevrage	48
3. Du bange, svage Sjæl	50
4. Om Vejen bliver tung og trang	52
5. Gør ham Ære, hvor du gaar	53
6. Det er det Store	55

V

1. Det ganger paa Hæld*)	59
2. Som en dæmpet Klang af dybe Strenger*)	61
3. Jeg sidder ene	62
4. Dig holder jeg af, du gamle Tjørn	63
5. Herre, jeg vilde saa meget	64

*) Udk. til Musik af P. E. Lange-Müller.

Den lille Digtsamling, der her udgives, skyldes den Mand, der i min Ungdom var ikke blot den mig kjæreste blandt mine Venner, men ogsaa den, som blandt disse øvede størst Indflydelse paa min Udvikling, hvem jeg beundrede mest og mest saa op til. Jeg har af Tvivlere tidt maattet høre, at jeg anslog hans Evner for høit, ligesom jeg ogsaa senere i mørke Aars mismodige Betragtning af ham har ment at maatte give dem Ret deri. Den Erindring om ham, som her forelægges Offentligheden, vil ventelig give forstaaende Læsere, som den atter har givet mig selv, Indtrykket af, at helt grundløs var min Beundring ikke.

Carl Tolstrup Bahnson fødtes i Viborg d. 26. Septbr. 1845 som Søn af Overlærer Christian Bahnson og Hustru Christiane Guldberg. Dimitteret derfra som Student i 1863, saa han sig i Kjøbenhavn fra første Færd henviist til at fortjene sit Livsophold ved at undervise og udvikle sig hurtigt til den fremragende Lærer i Dansk, som han i 25 Aar vedblev at være. I 1866 fik han Regensen, som netop dengang husede

en Kreds af Begavelser, et Kammeratskab og et frodigt Studenterliv som neppe nogensinde før eller senere. I den førende Kreds, „Lyrikerne“, som den kaldtes af de lidt mere Tilbageholdende, var Bahnson fremfor Nogen skabt til Fører: Lyriker var han af hele sit Naturel. Hans dominerende Skikkelse — han var fulde tre Alen høj — med det skønne, aandfulde Hoved, hvis brede Pande, gennemtrængende Blik og store, udtryksfulde Træk ved første Syn af ham fængslede Enhvers Opmærksomhed, syntes at præge ham som den, der overalt havde et afgjørende Ord at sige. Af Naturen var han skabt til Taler ikke blot ved sin ydre Person, men ogsaa ved den Blanding af Inspiration og Lidenskab, som Macaulay i sin Omtale af Fox kalder den fødte Talers Kjendemærke; hans Stemme havde uden at være klangskjøn en betagende Magt, som gjorde, at man ofte mindre lyttede til Ordene end til Maaden, hvorpaa de bleve sagte, og ydede denne sit Bifald. Ganske anderledes end Kammerater som Hugo Hørring og den tidligt bortkaldte Philosoph Kristian Møller, der beherskede en Forsamling ved deres klare Logik, kunde Bahnsons Taler rive den med sig til Begeistring, og det lige saa meget ved den blotte Klang af Stemmen som ved Indholdets Vægt.

Det var paa dette Tidspunkt. at jeg, der som dimitteret fra Frederiksborg Skole, i mit Rusaar fik Regensen kun et Semester senere end Bahnson, første Gang mødtes med ham; vi blev hurtigt fortrolige; at

jeg, der i Alt overfor ham var den Lille, bøjede mig for hans overlegne Personlighed og for hans klare, rammende Kritik*), er en Selvfølge. Allerede dengang skrev vi Begge Vers, og selvfølgelig var Bahnsons ulige modnere og bedre end mine. Men medens jeg pleiede at opbevare, hvad jeg skrev, i kortere eller længere Tid til kritisk Betragtning — den lille Fortælling „Elveblod“ og enkelte Digte i min første Samling ere levnede fra hin Tid, — tilintetgjorde Bahnson alt Sit: ham selv tilfredsstillede Intet af, hvad der saaledes blev til i en Stemning. „*Der* veed jeg, at det altid modtages med Varme!“ sagde han og pegede paa den blussende Ild i Kakkellovnen — det var en fra Bahnson stjaalen Replik, som jeg i „Bertran de Born“ lagde Kongen i Munden. Kun et eneste Digt, „Nu sover hun trygt i Natten“, veed jeg bevaret fra hine Dage; det reddedes kun ved, at hans fra ham dengang uadskillelige Contubernal Peter Jerndorff havde componeret en smuk Musik dertil.

*) Lad mig meddele et Exempel paa denne. Bahnson var ualmindelig musikalsk; en Gang yttrede han, at Digtere ofte gjorde Indtryk paa ham af at behandle hver sit særegne Musik-instrument: En spillede Orgel, En Basun, En Klarinet, En Harpe, En Violoncel o. s. v., — jeg tør ikke prøve at gjenkalde de Navne, han nævnede, men fandt dengang Charakteristiken træffende. Sidst nævnede jeg selv et, som i hin Tid kjendtes bedre end nu, og for hvilket jeg altid mere end han har havt Interesse; jeg sagde: Hvad spiller Scribe? Bahnson trommede lidt med Fingrene paa Bordet og svarede saa med et Smil: „Schak!“

At jeg, der var Vidne til denne Ødslen og til hans ikke ringere Ødslen med Impulser og Indfald af enhver Art — og med mig Flere af den fortrolige Kreds, — ventede noget Overordentligt af Bahnson, naar han engang faldt til Ro, er en naturlig Ting. Hans Lærervirksomhed, som han ikke kunde undvære, optog ham dengang for meget og sinkede hans Examenstudium; til Trods for, at han ellers syntes kæmpestærk, led han i en ualmindelig Grad af nervøse Hovedsmerter, der tidt næsten røvede ham hans Arbeidskraft, og som, da han endelig i 1870 fandt det uopsætteligt at absolvere sin theologiske Examen, overvældede ham til Stadighed i den Grad, at han kun opnaaede en Anden Karakter. Paa at søge Embede tænkte han iøvrigt — saa lidt som hans ældre Aandsfælle Chr. Richardt, hvis Examen ogsaa var af lignende Art — i lange Tider ikke: for Begge var Digterkaldet vigtigere end Præstekaldet, og Bahnson nøiedes ligesom Richardt med sin Lærervirksomhed, som han ved Borgerdydskolen under Johs. Helms' Overledelse fortsatte lige til 1889.

Den Tid, som Vennerne ikke mindre end Bahnson selv haabede paa og ventede, skulde dog aldrig oprinde for ham. Og at Bahnson selv havde Mangler af en Art, som hverken Phantasi og Dybde i Tanken eller Sjælsadel og ægte Kunstfølelse, — hvad han uomtvisteligt Alt besad, — kunde raade Bod paa, blev mig efterhaanden klart. Hans Formsans saa vel

som hans formende Evne var, hvor ikke en Inspiration lynsnart greb ham, aldrig særlig stærk; for de Sider af Kunsten, som netop kan læres ved Studium og ved Selvarbejde, nærede han en vis Ringeagt; den særlig for Begyndere farlige Forgudelse af Shakespeare, der ogsaa blev skjæbnesvanger for en ham mærkeligt nærbeslægtet Aand som Otto Ludwig, var Noget, som han aldrig kunde frigjøre sig for. Med et af Naturen tungt Sind forbandt sig hos ham en Tunghed i Arbejdsmaaden, der vanskeligt tillod ham at gjøre et Arbejde færdigt; til alt dette kom sluttelig en Selvkritik, der slog al Produktion ihjel og mere og mere smedede ham i Lænker, som han selv ikke kunde bryde. At krybe, før han kunde gaae, var Noget, som Bahnson ikke vilde finde sig i; og at Ingen lærer at svømme uden at gaae i Vandet, forstod han i dette Forhold ikke. Hans største Ulykke laa maaske i hans mægtige Personlighed, som gjorde, at Alt i hans Nærhed bøiede sig for ham, selv, hvor man gjorde det med Betænkelighed; til alvorligt at sige ham Sandheder var neppe Nogen i Vennekredsen ret i Stand, skjøndt de ellers ikke var ringe Mænd. „Ja, — hvorfor *er* I saadan nogle Asener?“ sagde han engang, da dette kom paa Tale.

I Aarene 1876—77 fuldførte Bahnson dog endelig sit i en lang Aarrække overveiede Debutarbejde „Erik den Fjortende“, som forskaffede ham Molbechs udelte Aerkjendelse og varme Venskab, der to Aar efter

gav sig et kraftigt Udslag ved at tildele ham det Anckerske Legat. I Vennekredsen vakte Arbeidet stor Glæde til Trods for, at det øjensynligt havde tabt Noget af Udkastets oprindelige Friskhed ved den pinagtige Gjennemførelse. Vistnok er Expositionen gjort med et dramatisk Mesterskab, der neppe nogensinde er overgaaet — mindst i et Debutarbeide, — og som culminerer i det paafølgende Afsnit, Sturernes Møde, der, set som Episode, noget nær er det mest Fuldendte, jeg kjender af dramatisk Kunst. Men Interessen i Stykkets videre Forløb holder sig ikke paa Høide med Begyndelsen; den synker gradviis imod Slutningen — jeg har iøvrigt aldrig, tilstaaer jeg, kunnet forstaae, at Hovedfiguren som historisk Person kan friste til dramatisk Behandling. I bedre Tider vilde imidlertid et bedre Publikum have ydet Stykket Retfærdighed som en i høj Grad lovende Debut; *her* gik det anderledes. Det hører til vor Nations Eienommeligheder, at selv den bedste Sag, — hvad neppe noget andet Sted i Verden vilde kunne skee — hos den kan slaaes ihjel af en daarlig Vittighed. „Erik den Fjortende“ blev strax omdøbt til „Erik den Trettende“ (Trættende!), og dermed var Stykkets Skjæbne afgjort. Bogen, som udkom hos Gyldendal, er nu en literær Sjældenhed: det næsten usolgte Oplag er længst formalet som Maculatur.

Med dette Værk var Bahnsons Produktion som Dramatiker afsluttet; det fik, trods Alt, hvad han havde

af Planer, aldrig nogen Efterfølger. Endnu før dets Opførelse i Decbr. 1878 blev han som Følge af Overanstrengelse og en dermed følgende Lungebetændelse angreben af en Nervesygdom, der kulminerede i en „akut Melancholi“, som tvang ham til et 8 Maaneders Ophold paa St. Hans Hospital. Da han forlod det som helbredet, var Stykket spillet og — udspillet, man viste ham det Hensyn at opføre det endnu en sidste Gang, for at han dog selv kunde faae det at see. Vistnok hørte Bahnson ikke til dem, der knækkes ved et Stød; men troligt er det dog, at en Smule Forstaaelse fra Publikums Side, — en Modtagelse, der ikke netop altfor godt faldt i Traad med hans Selvkritik, — vilde have opildnet ham til, selv med Overvindelse af sin Inerti, at tage sig sammen til at skrive. Paa Opfordring fra Molbech og Ploug søgte og fik han, som fortalt, det Anckerske Legat, som han benyttede til en Reise til Wien — hvor han bl. A. fik en venlig Modtagelse af Heinrich Laube — og videre til Rom. Hjemkommen gled han ind i sin gamle Lærervirksomhed, indtil han endelig i Foraaret 1890 bestemte sig for at søge et Præsteembede. Som Præst virkede han fem Aar i Slotsbjergby og Sludstrup; i sit første Embedsaar ægtede han Johanne Preetzmann. I 1895 søgte og fik han Embedet som Sognepræst i Skive, hvor han virkede i 20 Aar, til 1915. Sin Hustru, hvis kjernesunde, jydsk Natur havde været en heldig Modvægt mod hans egen, mistede han efter

11 Aars lykkelige, men barnløse Ægteskab allerede i 1901 og var fra den Tid mere end nogensinde en ensom Mand.

At Bahnson efter som før „Erik den XIV“ har skrevet og efter Vane tilintetgjort Adskilligt, nærer jeg ingen Tvivl om; at han endnu kunde rives med af en pludselig Inspiration, fik jeg et enkelt Beviis paa. Da man i 1909 af politiske Grunde fandt paa at feire 250-Aars Dagen for Stormen paa Kjøbenhavn, var der ogsaa i Skive Folk, som forsøgte at lave en Fest der, og som kom til Bahnson med Forslag derom. Planerne tilfredsstillede ham ikke; saa satte han sig til Skrivebordet og improviserede paa en Nat det herlige lille Situationsstykke „Naar det dages“; om det blev opført, veed jeg ikke. I 1913, da andre patriotiske Fester fandt Sted til Fordel for Forsvarsindsamlingen, skjænkede han Stykket til denne; et Exemplar, trykt paa Frimodts Forlag, kom mig da i Hænde. Jeg bragte det til min Ven, Prof. Einar Christiansen og fik det tilbage med den Besked, at han fandt det ligesaa ypperligt som jeg og med Glæde havde opført det, om det var kommet i Tide. Nu, en Maaned post festum, var Intet derved at gjøre.

I 1915 tog Bahnson, forholdsviis tidligt ældet og svækket, sin Afsked og henlevede til sin Dødsdag, d. 15. Juli 1917, sine sidste to Aar paa Frederiksberg. Literære Efterladenskaber havde jeg med mit Kjendskab til hans Vaner ikke ventet mig fra hans

Haand, da jeg i Manuskript modtog den her trykte lille Samling med Anmodning om at skrive et Forord. Jeg aabnede den uden Forventning om noget Betydeligt: Bahnsons Liv som Digter havde i Hovedsagen været en Selvskuffelse som en Skuffelse for mig og hans andre Venner; med denne havde jeg forlængst slaaet mig til Ro. Des mere overraskedes jeg ved, hvad jeg her forefandt; kvantitativt er det ganske vist et ringe Udbytte af en Lyrikers Digterliv. Hvor langt dets Begyndelse gaaer tilbage i Tiden, er mig ubekjendt; men vist er, at disse Digte, med hvis Afslutning han syslede i sine sidste Leveaar, ved Siden af Alderens Modenhed og Resignation besidde Ungdommens hele Varme og Friskhed i Udtrykket; — atter sees her forøvrigt et mærkeligt Slægtskab mellem ham og Richardt, der, som han selv engang sagde til mig, stadig følte sig dragen til at skrive Digte med religiøst Indhold, men uskikket til at skrive en egentlig Psalme.

Der er Sange blandt disse — jeg behøver ikke at paapege dem, — der i deres Art hører til det Ypperste, jeg har seet, — Digte, der i Versets Klangskjønhed som i Ordvalgets Mesterskab, i Tankens Klarhed som i dens Dybde, i Følelsens Inderlighed som i Udtrykkets kunstneriske Beherskelse vanskeligt kunne tænkes mere fuldkomne; — ganske vist ere de utilgængelige for Folk, hvis Livsanskuelse ikke som hans er bygget paa et religiøst Grundlag; og at haanende

Omtale fra denne Side ikke vil udeblive, er paa Forhaand givet. Hans Meningsfæller ville vide at værdsætte dem, ligesom de alt have inspireret en Række af skønne Sangcompositioner af hans og min fælles Ven, P. E. Lange-Müller, der delviis kjendte Samlingen før jeg.

Og jeg kunde efter Læsningen af den fristes til at sige: det er den *store Digter*, som jeg i halvhundrede Aar forgjæves ventede at finde i dens Forfatter, der her sender sin Afskedshilsen i en kort Række af Lyn-
glimt og med en Stemme, som nu lyder til os fra en anden Verden.

20/9 18.

Ernst v. d. Recke.

I

1.

Hvem kalder paa mig? — Jeg er saa træt,
og bristet mit Mod og min Tro.
De bittreste Taarer har jeg grædt,
og dog ikke grædt mig til Ro.
Det er, som Alverden var kold og død,
— en Verden i Storm og Slud! —
og dybt i min Sjæl en nagende Glød,
der ikke vil brænde ud.

Hvem kalder paa mig? — O, giv mig Tid!
Jeg ved hverken Vej eller Sti.
Jeg mægter ikke den evige Strid,
hvor Ingen kan staa mig bi.
Hvad baader det dog, at jeg flakker omkring
og søger fra Sted til Sted?
Jeg finder blandt Verdens de tusinde Ting
dog aldrig det ene — Fred!

Hvem kalder paa mig? — Jeg ved det godt,
jeg drives, jeg nødes til
at vandre den Vej, jeg før har traadt,
endda den ledte mig vild.
Giv Tid blot en Stund, du urolige Aand,
saa lyder jeg dig igen
og tager paany min Stav i Haand
og vandrer, — jeg ved ej, hvorhen.

Jeg vandrer ved Nat paa den øde Strand
 og hører Bølgerne sukke.
 Ej mindste Lysning langs Himmелens Rand!
 hver Stjerne bag Skyernes Lukke!
 Da glimter det. — Hurtigt en Trækfuglehær
 sig bort over Havet svinger
 saa højt, at den fanger det første Skær
 af Dag paa de hvide Vinger
 og skriver i Glimt paa den mørke Sky:
 Nu bliver det Dag paany.

Den Nat, der har hyllet saa tæt mig ind
 og altid min Vandring følger,
 den viger ikke, men fylder mit Sind
 som med tunge, sukkende Bølger.
 Hvad spejder jeg efter? — Hvad tænker jeg paa?
 Ak, Vejene er mig saa trange:
 Du hvide Fugl, kan du aldrig naae
 saa højt, at et Glimt du kan fange,
 et Bud til mig, at — om Natten er lang, —
 det bliver dog Dag engang?

3.

Mon Søn mærker, naar den fryser til?
— Saa lidt som Skoven vel, naar Løvet visner.
Men naar en Morgen Bølgen træde vil
sin Dans i Solens Glans til Vindens Spil,
da ræddes den for det, der isner
og knuger den, — men ak, for silde:
Trods Sol og Vind den ligger død og stille.

Min Sjæl, du var engang saa ung og varm
og kunde bølge stærkt og bølge længe.
Hvor kom det, at du blev saa kold og arm,
at hverken Glæde eller Sorg og Harm
har Magt at røre dine Strenges?
Jeg ved det ej, men ved tilfulde,
at ingen Nød er stor som Hjertets Kulde.

4.

Eensomme Stjerne i Skyernes Rift,
hvorfor fanger du altid mit Øje,
som vilde du lokke min Tanke igen
til at søge sin Vej i det Høje?
— Nej! Alt, hvad jeg bygged, det sank jo i Grus,
og over Drømmenes faldne Hus
svæver nu alle Dage
mit hjemløse Hjertes Klage.

5.

Naar Isen smelter for din varme Aande,
o, Foraarsvind,
saa glem mig ikke i min dybe Vaande,
men kvæg mit Sind!

Hvor langt du vandrer over Mark og Hede,
du finder ej
en Vaand, der bøjedes af Stormens Vrede
saa dybt, som jeg.

Hvor langt du vandrer over Mark og Enge,
du finder ej
en Blomst, der sukked efter Vaar saa længe,
saa tungt, som jeg.

Og naar du løser alle bundne Strømme,
du finder ej
et Kildevæld, der vil din Magt berømme
saa lydt, som jeg.

Saa glem mig ikke, naar med Sol og Varme
du drager ind!
Men løs mig ud af Vintrens kolde Arme,
o, Foraarsvind!

II

1.

Langt har jeg vandret og staar nu her
igen paa de gamle Steder
og hviler mig under de samme Træ'r,
der skygged over min Barndoms Færd
og over min Ungdoms Glæder.

Her var den mindste Blomst min Ven,
og skønt jeg saa længe har vandret,
hvor jeg saa vender mit Øje hen,
dér møder jeg dog det Gamle igen,
og Alt kun saa lidt forandret.

Engen dernede med Aaens Bugt
i Bakkernes mørke Ramme,
Tjørnen ved Vejen, dens røde Frugt,
Biernes Summen og Svalernes Flugt,
Alt er endnu det samme.

Alt er det samme, — kun ikke jeg!
Og alle de gamle Venner,
— selv Lyngen, der blomstrer langs ad min Vej,
den stirrer paa mig og hvisker: Nej!
nej, dig er der Ingen, der kender.

2.

Ved alle Veje, hvor jeg gaar,
staar Blomsterne i Knop
og venter paa, at Sol og Vaar
nu snart skal lukke op
og føre dem fra Kuldens Tvang
ud i den milde Luft,
saa de kan møde Fuglens Sang
med Farver og med Duft.

Ja, Blomster, -- jeg har kendt en Tid,
da drømte jeg, som I,
om Sol og Vaar og Sommer blid,
men Drømmen er forbi.
Og det er ikke Storm og Sne,
som Drømmens Tid har endt,
og dog saa dyb en Vintervé,
som I har aldrig kendt.

I har jo gemt den lange Nat,
hvad Solen eder gav,
og ikke ødt den dyre Skat
og gravet selv dens Grav.
Men dersom Solen ej formaar
at vække Døde op,
saa bliver ogsaa denne Vaar
mit Haab en vissen Knop.

3.

Jeg vil hvile mig her, mens Solen gaar ned,
i Ly af Kirkegaardsmuren
og kvæges en Stund ved Aftenens Fred,
der breder sig over Naturen.
Dagen er træt, og nu slumrer den ind,
sunget til Hvile af Aftenens Vind,
der hvisker i Træernes Toppe,
og af Kirkeklokken deroppe.

Det er Helligaftenens Klokkeklang,
der spreder sin Vinge saa vide
og synger igen sin gamle Sang
for dem, der er trætte og lide,
synger for dem, der haardest stred,
synger for dem, hvis Sol gik ned,
Sangen om signede Timer,
naar Søndagsklokkerne kimer.

— Er det sandt, at der bor i din hellige Klang
en Magt, som kan Mørket tvinge,
saa bliv ved kun at synge den gamle Sang
og dække mig under din Vinge!
Og om jeg kun lidt af din Tale forstaar,
saa dybt i mit Hjerte dog Klangen naaer,
at den rører ved gamle Strenges,
der har tiet, — jeg ved ej, hvor længe.

4.

Jeg tænkte gamle Tanker af dem, der ligger gemt
i Sindets dybe, taagesløgte Kløfter
og skjuler sig i Mørket, forjaget og forskræmt,
men stundom lister frem — helst naar Hjertet er for-
stemt, —
og sagte sig paa Sukkets Vinger løfter.

Det var, som om jeg vaagned af lange Tiders Blund
og saa endnu med halvt tilsløret Øje
en Skikkelse i Lysglans, som malt paa gylden Grund,
men Smertens dybe Træk laa om Øje og om Mund
og tvang mig til i Støvet mig at bøje.

Hvad var det da, der skete? — at Synet skifted brat:
En Anden stod dør for mig, og jeg vidste,
at det var ham, der angst havde Mesteren forladt
og ene nu gik ud i den stjerneløse Nat
og græd, som om Hjertet skulde briste.

Som Dagen gryed, saae jeg ved min Fod
 en Klynge hvide Blomster, smaa og spæde.
 Hver Blomst endnu med lukket Bæger stod
 og bøjet Hoved, tungt af Duggens Væde,
 — men straks da Solen sine Straaler sendte,
 sig Blomsten aabned og mod Lyset vendte.

Dér staar de nu i Græsset Dagen lang
 og beder kun om Lov i Fred at være.
 Hver passer sit, som Himlens Fugl sin Sang,
 og drømmer ej om Ros og ej om Ære,
 men Alt, hvad Sol og Dug har Blomsten givet,
 den gi'er som Duft og Lys igen til Livet.

Jeg ved det godt, at det er Livets Kaar,
 og svært sig *den* mod Livets Lov forsynder,
 der lukker Hjertet til og ej forstaar,
 hvad Blomsten i sit tause Sprog forkynder:
 at den, der søger kun sig selv, sit Eget,
 er som en Blomst, fra hvem alt Lys er veget.

Jeg ved det godt, — men det er nattekoldt
 omkring min Sjæl, og al min Vilje stænges
 bag mørke Tanker, jeg har selv forvoldt.
 Men derfor længes jeg, mod Dag jeg længes,
 mod Morgensol, som — naar den Blomsten kvæger, —
 kan aabne for mit Hjertes lukte Bæger.

6.

Herre er det dig, der kommer
i det fjerne, lyse Skær?
er det dig, der bringer Sommer
til min dybe Vinter her?

Herre, er det dig, der taler
i den sagte Morgenvind?
er det dig, hvis Aande svaler
Taarens Hede paa min Kind?

Herre, er det dig, der sender
Himlens Fugle paa min Vej?
Morgenbud, at Natten ender?
Herre, Herre, er det dig?

7.

Hvordan det skete, ved jeg ej:
Den dybe, dunkle Gaade,
at der fra Korset og fra dig
nu straalet Lys ned paa min Vej,
den kan jeg ikke raade.

Jeg ved kun, at du kom mig nær,
da alt mit Mod var bristet,
— saa nær, at Mørkets hele Hær
for Tornekronens Straaleskær
nu al sin Magt har mistet.

Jeg ved kun, at det nu er Dag,
og Nat og Mørke svundet.
Jeg ved, at er jeg selv kun svag,
da fører, Herre, du min Sag,
til Sejren den er vundet.

III

1.

Jeg vandrer ad den Vej, jeg har valgt mig engang,
jeg vandrer uden Frygt, uden Klage.

Jeg vandrer snart i Stilhed og snart under Sang
og ser mig kun sjældent tilbage.

Er Vejen stundom trang,
og gaar det mangel Gang
kun langsomt, som i Kamp med stride Bølger,
min Vandring standser ej:
jeg ved jo Maal og Vej
og ved, paa hvem jeg troer, og hvem jeg følger.

Saa strider jeg min Strid
og faar dog stundom Tid
at hjælpe, hvor jeg kan det, paa de Andres.
Ved Morgen glad og let,
ved Aften hed og træt,
og saadan skal det være, naar der vandres.

Jeg vandrer snart i Stilhed og snart under Sang,
jeg vandrer uden Frygt, uden Klage.

Jeg vandrer ad den Vej, jeg har valgt mig engang,
Jeg vandrer den alle mine Dage.

2.

Der blomstrer ej saa liden Blomst
i Græsset paa min Sti,
jeg glædes jo ved Blomstens Duft,
imens jeg gaar forbi.

Der synger ej saa liden Fugl
ved Vejen, hvor jeg gaar,
jeg lytter til og synger med
det bedste, jeg formaar.

Men Blomsten med sin søde Duft
og Fuglen med sin Sang,
de fryder mig en stakket Stund,
men standser ej min Gang.
Thi langt herfra, bag Bjerg og Hav,
og længer, længer frem,
dèr er det Maal, jeg stunder til,
mit fjerne, lyse Hjem.

3.

Mit Haab, du var som den vildfarne Fugl,
der flyver paa Mark og paa Hede,
søger mod Stormen saa mangt et Skjul,
men aldrig faar bygget sin Rede.

Mit Haab, du steg som en Ørn over Sky,
stolt af din Vinges Styrke,
men dalede træt og søgte dig Ly
i Nattens dybeste Mørke.

Mit Haab, mit Haab! — du har fundet din Vej
og klart kan du Maalet skue.
Nu flyver du rolig og trættes ej,
du min Vandrings trofaste Due.

4.

Naar Dagen er stormfuld, og Strømmen,
jeg strider imod, er saa stærk,
at al den Gerning, jeg mægter,
kun bliver et halvgjort Værk,
da standser jeg stundom raadløs,
mens Tankerne jages af Sted
og spredes som stormslagne Fugle,
der drives saa langt af Led.

Men naar saa ved Aftentide
Striden og Larmen dør,
og Dagen bøjer sit Hoved
og tager mod Nattens Slør,
— da kender jeg, Herre, din stærke,
din milde, velsignende Haand,
der stilner de Bølger, der vaktes
af Dagens urolige Aand.

Og Tankens de vildfarne Fugle
da flokkes og glide i Havn
og søge sig atter Hvile
i Bønnens skærmende Favn;
og medens de opad sig hæve
med rolige Vingeslag,
fødes de nye Kræfter
til Kampen den næste Dag.

IV

1.

Jeg elsker Lyset!

Jeg elsker Lyset, naar ved Gry det svinger
sig stærkt og stolt af Hav paa gyldne Vinger
og fælder Natten ved sin Straales Magt.

Jeg elsker Lyset, naar det stille viger
i Kvæld at bringe Dag til andre Riger,
men stiller Stjernen ud som Nattevagt.

Jeg elsker Lyset!

Jeg elsker Lyset i den Unges Øje,
naar — uden Frygt for Livets Kamp og Møje —
han drømmer smilende om Sejrens Lyst.

Jeg elsker Lyset paa den Gamles Pande,
naar Baaden glider over Dødens Vande,
men Øjet ser i Fred mod Livets Kyst.

Jeg elsker Lyset!

Og højest elsker jeg det Lys, der tændes
i Øjne, der endnu af Taarer blændes,
men ser med Undren Dagen bryde frem,
den Livets Dag, der bringer Mod og Styrke
til dem, der vejløst flakked om i Mørke,
og leder dem paa Vej til Lysets Hjem.

Jeg elsker Lyset!

2.

Ved Vejen ligger et Menneskevrage,
saaret, smudsigt og sløvet.
Det kendes saa let paa Mundens Drag
og paa Blikket, at Synd han har øvet.
Og spørger jeg saa, hvad der volded den Gru,
er Svaret kun Spot og Løgne.
— Herre og Mester, hjælp mig nu
til at se med dine Øjne!

En hjemløs Stakkel, som Verden forskød,
uden Hjælper og Trøster,
snart pisket af Sted af den bittreste Nød,
snart lokket af fristende Røster,
og aldrig en Haand til at lede paa Vej
og rejse, naar Alt var bristet, —
Herre og Mester, hvad var jeg,
om saa haardt min Sjæl var fristet!

Men slumrer Frøet i Vinterens Skød,
Sol kan bryde dets Fængsel.
I Sjælen dybt under Synd og Nød
kan der gemmes en slumrende Længsel,
og stærkest det føles, hvor Solen er varm,
naar Stormen har flænget Kjolen.
— Herre og Mester, styrk min Arm
til at bære ham ud i Solen!

3.

Du bange, svage Sjæl,
det Dybe og det Høje
det mægter du saa lidt,
men knæle ned og bøje
dig for din Faders Øje
det tør du trygt og frit.
— Du bange, svage Sjæl,
saa kom da kun og knæl!

Om intet Ord du ved
for al din bittre Kummer
og al din dybe Skam,
men Læben angst forstummer,
— et fattigt Suk, der rummer
din Nød; det naaer dog *ham*.
— Saa bøj dig kun og bed
om blot et Pust af Fred!

Og fatter du saa ej
den stille Røst, der taler
de underfulde Ord,
der mildt som Duggen daler
og Smertens Hede svaler
og læger Angst paa Jord,
— giv Tid og frygt kun ej,
men følg ham! — *Han* ved Vej.

4.

Om Vejen bliver tung og trang,
ja, det kan Ingen vide,
men gaar vi den med Bøn og Sang,
saa naaer vi Vejens Maal en Gang
og naaer det dog i Tide.

Om Kampen bliver lang og haard,
ja, det kan Ingen vide,
men ved vi, at vi Sejer faar,
saa kan vi bære tunge Kaar
og holde ved at stride.

Kun langsomt fremad, Fod for Fod!
at haste lidet baader.
Og er Alverden os imod,
vi ved jo, hvem der er os god,
og det er ham, der raader.

5.

• Gør ham Ære, hvor du gaar!
 Gaa kun trøstig, hvor du sendes,
 fast og stille, saa det kendes,
 at fra ham du Kraften faar,
 Kraft til som en Mand at stride,
 Kraft til som et Barn at lide
 paa hans Ord, om Alt saa brast.
 Faldt Alverden, *han* staar fast.

Følg ham efter, hvor du gaar!
 Er der Saarede at læge,
 er der Hungrige at kvæge,
 glem dig selv og dine Saar!
 Styrk de Svage, støt de Trætte!
 hjælp de Vaklende til Rette!
 Faldt din Broder, døm ham ej!
 hjælp ham op og vis ham Vej!

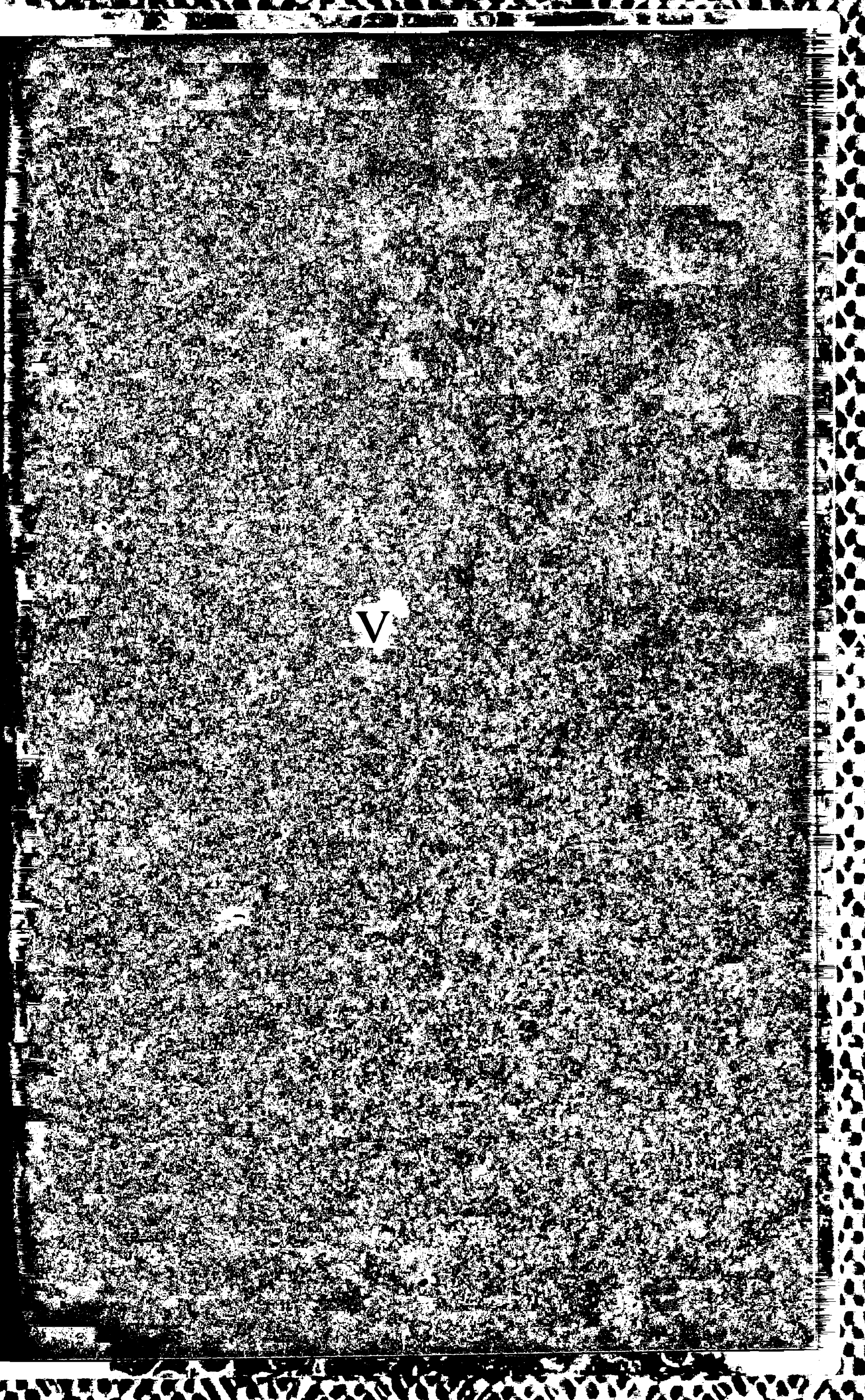
Slip ham aldrig, hvor du gaar!
Hvad der tynger, hvad der frister,
naar kun ej din Haand det vrister
ud af hans, dog fast du staar,
og naar Livets Stjerner bøje
sig til Nedgang, — vend dit Øje,
hvor han peger, til du trygt
vandrer hjemad uden Frygt.

6.

Det er det Store, og det er det Hele,
 det, som vor Vandring dybest trænger til,
 og det, som samler Livets spredte Dele:
 at der er Eet, *kun Eet*, vort Hjerte vil;
 kun Eet, som er vor Viljes faste Maal,
 saa vi vil slippe, hvad vi dyrest ejer,
 og — om det kræves — tømme Dødens Skaal,
 naar kun det Ene maa naae frem til Sejer.

Men mærk det vel, min Broder: Aldrig bindes
 en Sjæl uløseligt af noget Baand,
 og aldrig Hjertets mange Traade tvindes
 til Enhed under Viljens stærke Haand,
 før Maalet for vor hele Vandringsfærd
 det er det største, som for Sjæle findes,
 og derfor Sjælens *hele* Stræben værd;
 da først vor Vilje fast til Maalet bindes.

Og derfor følger vi det Bannermærke,
som vandt den største Sejr paa denne Jord,
og gaar med faste Skridt og Viljer stærke
den Vej, han selv har vist os med sit Ord,
— det Ord, han gav os som vor Vandrings Bud,
og som blev skrevet med hans Blod, det rene,
saa det kan ingensinde slettes ud:
At størst er den, som vil det ene: tjene.

1.

Det ganger paa Hæld. — Men jeg træder dog glad
min Vandring i Flok med de Gamle
og nærmer mig stille den store Stad,
hvor Hvilen de Trætte skal samle.
Og brister saa Grunden engang for min Fod, —
Herre, du holder mig oppe;
din Stjerne den staar jo endnu, hvor den stod,
højt over Bjergenes Toppe.

Du Jord, jeg har elsket trods Sorg og trods Død,
trods Saar, som du voldte mit Hjerte,
dig takker jeg baade for Rosernes Glød
og for Tornenes nagende Smerte.
Og sang du mig tit dit tungsindige Kvad:
at kun Støvets Lod blev os givet, —
hver kvidrende Fugl og hver Blomst og hvert Blad
har sunget mig Sangen om Livet:

Den Sang, der blev født som en bævende Klang
af Længsel i Tidernes Morgen!

Den Sang, der har hindret den haardeste Tvang
og hvisket sit Haab til Sorgen!

Den Sang, der fik foldet sit Vingepar ud
som Lærkens mod Morgenrøden
den Dag, da der bragtes Alverden Bud
om Livets Sejr over Døden.

2.

Som en dæmpet Klang af dybe Streng,
som et sagte Suk af Nattens Vind,
som en gammel Sang, der hvilte længe
gemt og glemt i Dybet af mit Sind,
saadan vaagner stundom længe bundne
Toner fra de Dage, som er svundne,
Toner, der forlængst er slumret ind.

Og mens atter Sjælens Streng røres
som af kære Stemmers kendte Røst,
er det, som forbi mit Blik der føres
Billeder af svunden Sorg og Lyst,
Billeder, der glimter frem og svinder
som en Række solbelyste Tinder
gennem Taagen fra den fjerne Kyst.

Svundne Tiders Toner, naar I klinger,
kan I standse vel en Stund min Fod,
men jeg ved det godt, hvad Bud I bringer:
I vil styrke kun mit Vandringsmod,
varsle for mig, at — naar Taagen svinder, —
skal vi mødes paa de lyse Tinder,
dem, som hele Livet stunder mod.

3.

Jeg sidder ene, —
 og tænker stundom paa den Drøm, jeg drømte,
 da jeg var ung, — og tænker saa igen
 paa Alt, hvad jeg for Drømmens Skyld forsømte,
 og Dagene, der gik saa daadløst hen.
 Da sukker jeg. — Men han, der aldrig bryder
 et knækket Rør, men har for Saaret Bod,
 han ved det ogsaa, hvad det Suk betyder,
 der søger Hvile ved hans Trones Fod.

Jeg sidder ene, —
 og tænker mængden Gang paa Dagens Komme,
 da først jeg saae det fjerne, lyse Skær,
 og Himlens Fugle sang det: „Den er omme,
 den lange, mørke Nat, — og Dagen nær!“ —
 Da synger jeg. — Og om kun svagt det lyder,
 kun som den Gamles Sang, før Sol gaar ned,
 saa ved dog Herren, hvad min Sang betyder:
 En Sjæl, der takker ham for Lys og Fred.

4.

Dig holder jeg af, du gamle Tjørn,
der staar ved Vejen saa ene
og skygger over de legende Børn
med din Krønes knudrede Grene.
Du blomstrer ikke, — din Sommerdragt
har Stormen og Tiden jo ødelagt.
Og saadan gaar det: vi ældes,
og saa kommer en Dag, da vi fældes.

Men er det kun lidt, vi Gamle formaar,
vi To — vi har nu den Lykke,
at de, hvem Stormen har været haard,
de giver den bredeste Skygge,
og den, som rankest ad Vejen gaar,
naar Regnen pisker, han nok forstaar,
at den, der er gammel og kroget,
kan stundom dog bruges til Noget.

5.

Herre, jeg vilde saa meget
og stræbte saa højt og saa vidt,
og nu er snart Livsdagen veget,
og jeg har kun mægtet saa lidt.

Naar nu Solen gaar ned,
og du aabner det Led,
som fører ind til dit Rige,
da vil mit Hjerte jo bæve ved,
hvad du, Herre og Mester, vil sige.

Herre, jeg ved, du har taget
engang en angerfuld Mand
saa mildt ved Haanden og draget
ham med dig til Livets Land.

Naar den kommer, den Stund,
da min Baad gaar paa Grund
og knuges af Dødsnattens Bølge,
o, saa giv mig det ene Ord af din Mund!
at du tager mig med i dit Følge!

